

Verslag begeleidingsgroep 16-06

Locatie: Hogeweg 14, Langenboom

Tijd: 19:30u

Aanwezig: Ric Broens (bewoner), Twan Broekman (grondeigenaar), Martijn Fliervoet (BL), Ruud Bartholomeus (onafhankelijk deskundige), Thijs Janssen (grondeigenaar), Marja van Schie (voorzitter), Hans Vermeulen (vanaf: 20:00u) (ZLTO), Lieke de Bruijkere (Waterschap Aa en Maas), Els Geurts (Waterschap Aa en Maas), Patrick Oomens (Waterschap Aa en Maas)

Afwezig: Walter Schoenmakers (SBB), Jan de Haas (ANV)

1. Welkom

Voorzitter opent de vergadering; allereerst een welkom aan Els Geurts (omgevingsmanager). Els heeft met ieder lid van de begeleidingsgroep telefonisch gesproken om zich voor te stellen en geeft hierop een korte aanvulling.

2. Mededelingen

Patrick geeft aan dat het waterschap een brief/ e-mail heeft ontvangen van advocaat dhr. Crooijmans namens een aantal stakeholders. De vragen worden gelijktijdig beantwoord met de begeleidingsgroep, voor de deadline van 30 juni. Patrick benadrukt dat deze e-mail niet in verband staat met het gebiedsbezoek met bestuurders eind februari of het aanstaande gebiedsbezoek van 23 juni.

3. Proces

Het waterschap heeft een powerpoint gemaakt met daarin de onderwerpen van de agenda verder toegelicht. De powerpoint wordt samen doorlopen en toegelicht door Els. In de bijlage is deze presentatie toegevoegd.

3.1 Keukentafelgesprekken

De resultaten van de waterwijzer worden nog getoetst door Ruud. Uit de waterwijzer komen mogelijk nog percelen waar de combinatie van grondwaterstand en gewas tot een hoge impact leiden. Deze worden toegevoegd en voor een gesprek uitgenodigd.

Deze categorisering komt neer op ongeveer 70 unieke perceeleigenaren (ondernemer en/of bewoner). Hiervan wordt geprobeerd een aantal gesprekken te combineren om uit te komen op ongeveer 50 individuele gesprekken. Momenteel wordt iedere grondeigenaar telefonisch benaderd om een gesprek in te plannen.

De groep die niet is meegenomen in de individuele gesprekken wordt collectief door middel van een bijeenkomst geïnformeerd. Hierbij hebben ook zij de mogelijkheid om input te leveren

De deelnemers van de begeleidingsgroep zijn het eens met deze aanpak. Afgesproken is om goed te blijven kijken of het gesprek écht iets toevoegt en geen herhaling is van het vorige gesprek.

Het doel van het gesprek wordt nog benadrukt door Els; het doel is kennismaking, het updaten van informatie, doorlopen van openstaande vragen, het toelichten van de waterwijzer voor de persoonlijke situatie maar ook het bespreken wat de impact is van de peilopzet, welke oplossingen ziet de ondernemer/bewoner, hoe wordt de schade bepaald als deze niet te voorkomen is met maatregelen volgens de trits: voorkomen, mitigeren, vergoeden.

Ruud voegt hier aan toe dat de vragen die voor of na een keukentafelgesprek ontstaan, zoveel mogelijk gecombineerd worden voor Ruud zodat hij deze beter kan beantwoorden.

3.2. Gebiedsbezoek 23 juni

Het doel van het gebiedsbezoek is het voorbereiden op de schets sessie en inzicht krijgen in elkaars belangen. Wat zien we en welke ideeën komen naar voren? Dit alles is input voor de schets sessie op 21 juli.

Het voorstel voor de deelnemers wordt doorgenomen en akkoord bevonden door de leden van de begeleidingsgroep. Vervolgens worden de locaties vastgesteld; Stuw Egweg, Janssen (onder voorbehoud of Daan Janssen e.e.a. kan toelichten tijdens het bezoek), van den Bosch en Hermanussen.

De keuze voor Jan Hermanussen wordt nader toegelicht; deze locatie ligt meer bovenstrooms in het stroomgebied Meisevoort. Hier is droogte een issue in de bedrijfsvoering. Deze locatie past bij een goede doorsnee van het gebied.

3.3. Schets/werksessie 21 juli

Het doel van de schets sessie is het richten op de integrale opgave: beekherstel, GGOR, peilopzet en meekoppelkansen. Ophalen van ideeën, wensen en oplossingen.

Naast de peilopzet en mitigerende maatregelen is het juist ook bedoeld voor beekherstel.

Voorstel voor deelnemers:

- Begeleidingsgroep
- Direct aanwonenden/percelen aan de beek
- Dwarsdoorsnede gebied ondernemers/bewoners
- Recreatie
- Cultuur
- Milieu
- Gemeente/CGM

Het waterschap is voornemens de sessie 'live' te gaan houden. Indien dit niet mogelijk is in verband met de dan geldende maatregelen dan wordt de sessie online gehouden. Ook wordt rekening gehouden met eventuele afmeldingen in verband met de zomervakantie. Opties zijn dan: een tweede sessie organiseren zodat alle genodigden kunnen deelnemen, of het verplaatsen van de sessie na de zomer.

De deelnemers van de begeleidingsgroep zijn het eens met deze opzet.

3.1. Het verdere procesverloop

Wat gaan we doen tussen september en november 2021 (input); in september komt een webinar, vervolgens wordt in oktober een nieuwe ronde keukentafelgesprekken gehouden en een sessie voor de ontwerpvarianten. Wat komt hier uit (output); het doorrekenen en uitwerken 2 integrale varianten in september en integraal schetsontwerp variant 1 en 2 + concept schaderegeling uitgewerkt in oktober/ november. Eind november volgt de bestuurlijke besluitvorming voorkeursalternatief en concept schaderegeling.

Wat gaan we doen tussen december 2021 en mei 2022 (input); In december komt er een openbare bijeenkomst voor het voorkeursalternatief. Daarna volgt een nieuwe ronde keukentafelgesprekken in het eerste kwartaal 2022. Wat komt hier uit (output); het uitwerken van het voorlopig ontwerp voorkeursalternatief tussen december 2021 en kwartaal 1 2022. Daarnaast de definitieve schaderegeling in kwartaal 1 2022. Eind mei volgt de bestuurlijk besluitvorming schaderegeling en voorlopig ontwerp.

3.2. Doorkijk

Definitief Ontwerp zomer 2022

Keukentafel gesprekken (incl. doorrekening schaderegeling)

Besluitvorming Definitief Ontwerp
Openbare bijeenkomst definitief ontwerp

Na Definitief Ontwerp

Vaststellen projectbesluit (voorheen Projectplan Waterwet) en openbare procedure najaar 2022
Vorbereiding uitvoering, voorjaar 2023
Start uitvoering, zomer 2023

4. DLV (waterwijzer)

Ruud geeft door middel van een powerpoint presentatie een toelichting op de waterwijzer landbouw. Belangrijkste punten zijn; wat doet de waterwijzer, wat gebeurt er in de bodem en wat zit in de waterwijzer landbouw verwerkt, met welke tijdschaal rekt de waterwijzer, wat is de input en wat is de output.

Input: bodemkaart, gewas, uitkomsten grondwatermodel (verloop van tijd), weersgegevens

Output: directe droogteschade, directe natschade, indirecte natschade

Situatie voor én na maatregel én verschillende gewassen.

In een voorbeeld is te zien wat het verschil is in % perceelopbrengst in de huidige situatie en in de nieuwe situatie aan de hand van de berekeningen. Hier kan DLV een analyse op doen met de vragen; wat zijn nou de gevolgen voor bedrijfsvoering? Kan het gewas nog verbouwd worden op het perceel? Wat betekent dit voor het bedrijf?

Als suggestie heeft Ruud de volgende vraag geformuleerd;

Wat is het effect van de berekende verandering in gewasopbrengst op perceelschaal, op de bedrijfsvoering en waarde van het bedrijf?

De begeleidingsgroep stemt in met deze vraagstelling.

Vragen naar aanleiding van de toelichting van Ruud;

- Kunnen agrariërs zien wat hun bevindingen op hun percelen zijn en of die overeen komen met de input van de berekeningen zoals bodemsoort, hoogteligging, neerslag en wat er op de kaarten staat aan bouwvoor?

De dikte bouwvoor per perceel is te specifiek om mee te nemen, er wordt rekening gehouden met een reguliere bouwvoor, zoals die per bodemtype is gedefinieerd in de bodemkaart. De rest van het kaartmateriaal is vrij beschikbaar en worden bij de keukentafelgesprekken meegenomen (bodem fysische eenhedenkaart).

Belangrijk om te weten;

- Waterwijzer berekent op dagbasis en voor een periode van 8 jaar. Over deze periode wordt een gemiddelde schade berekend.
- De waterwijzer is nu berekend op de huidige situatie (referentie) en wordt berekend op de situatie zonder en mét maatregelen (scenario 3c en 4c).
- De vertaling van perceelsniveau naar invloed op bedrijfsvoering berekent de Waterwijzer niet. Dat zal in overleg met DLV worden gedaan.
- De waterwijzer is een methodiek, wat je er vervolgens mee doet staat daar los van; de resultaten van de schaderegeling dienen niet verward te worden met de uitkomsten van de waterwijzer.
- Op meta-niveau (niet herleidbaar naar persoonlijke situaties) wordt de uitkomst van de waterwijzer met de begeleidingsgroep gedeeld. Bijvoorbeeld via een kaartbeeld.

De deelnemers van de begeleidingsgroep zijn het eens dat de systematiek van de waterwijzer een goede manier is om berekeningen uit te voeren. De begeleidingsgroep vindt het er solide uitzien, maar geeft ook aan nog niet de impact op bedrijfsniveau te kunnen overzien.

Meer informatie over de waterwijzer is te vinden via de onderstaande links;

- <https://waterwijzer.nl/achtergronden/de-waterwijzer-landbouw>
- Rapportage Waterwijzer Landbouw: <https://waterwijzer.nl/publicaties/waterwijzer-landbouw-instrumentarium-voor-kwantificeren-van-effecten-van-waterbeheer-en-klimaat-op-landbouwproductie>
- Er wordt voor Egweg gerekend met Waterwijzer – regionaal: <https://waterwijzer.nl/publicaties/opties-binnen-waterwijzer-landbouw-in-2020-van-wwl-tabel-2-0-0-tot-maatwerk-met-wwl-regionaal>

Vragen naar aanleiding van de procesbeschrijving en de toelichting op de waterwijzer.

Communicatie schaderegeling

De uitgangspunten van de schaderegeling worden gecommuniceerd met de begeleidingsgroep. De output van de berekeningen wordt per eigenaar individueel besproken. Gezocht wordt naar een modus om de uitgangspunten en het totale overzicht wel zonder namen en specifieke informatie te delen met de begeleidingsgroep om inzicht te geven.

Het waterschap probeert zo transparant mogelijk te blijven zonder daarbij individuele informatie naar buiten te brengen.

Rol van de begeleidingsgroep in de waterwijzer en de schaderegeling

De waterwijzer is een landelijk instrument. De begeleidingsgroep wordt hier zo goed mogelijk in meegenomen om de werking te doorgronden, maar er is geen 'inspraak' op mogelijk. Voor de schaderegeling geldt hetzelfde. Opbouw van en besluitvorming over de schaderegeling ligt bij het waterschap. Ook in de werking daarvan wordt de begeleidingsgroep zo goed mogelijk meegenomen.

Frequentie begeleidingsgroep

De begeleidingsgroep wordt iedere 6 weken bijgepraat over de stand van zaken, dit wordt voorlopig zo vastgehouden.

5. Vragen document

De deadline voor het beantwoorden van de vragen is 30 juni. De inhoudelijke vragen worden beantwoord en de vragen waar nog geen antwoord op is wordt beantwoord met de stappen die nog genomen moeten worden om te komen tot een antwoord.

Afgesproken is om het document naar Ruud te sturen zodat hij toevoegingen kan doen indien nodig.

6. Acties bijeenkomst 11-05

Voorstel om één iemand bij het Waterschap verantwoordelijk te maken voor het bijhouden van de acties en bij iedereen individueel een vinger aan de pols te houden.

- I. Procesafspraken op de website updaten
  - a. Afgerond
- II. Jaartallen toevoegen processchema (ook terugkijkend)
  - a. Afgerond
- III. Het waterschap maakt een inventarisatie van het gebied en Ruud geeft hier een tweede blik op.
  - a. Resultaten Waterwijzer geven hier nu ook inzicht in. De filtering voor bedrijven waar de gevoeligheid voor geldt zal voor de volgende bijeenkomst apart op kaart worden gezet.
- IV. Sheet Analyse 2/2 uit de presentatie moet versimpeld worden. Streven is om die de volgende begeleidingsgroep te kunnen laten zien.
  - a. Grafieken hoe gaan we om met peilbuisgegevens etc. – moet nog versimpeld worden, statistisch relevant maar niet leesbaar. Gereed voor 12 juli.
- V. Samen met TAUW de procedure van uitfilteren natuurlijke invloeden beschrijven.
  - a. Moet nog gedaan worden

- VI. Antwoord formuleren op de vraag waarom de laatste drie droge jaren niet meegenomen zijn.
- a. Wordt meegenomen in het vragendocument

Aanvulling op openstaande acties;

Afgesproken was dat er inzicht zou komen in de meest gevoelige gebieden waar tussen de 0 en 5 cm al een grote invloed kan hebben. Kijken of hier ook tuinen meegenomen kunnen worden.

7. Datum volgende bijeenkomst

Maandag 12 juli

19:30 uur

Hogeweg 14, Langenboom

Jan is tot 21:00 uur aanwezig

Lieke is afwezig

Op de agenda volgende keer:

- Inzicht in de instrumentenkoffer
- Uitkomst vragenlijst
- Uitkomst gevoeligheidsanalyse
- Bevindingen gebiedsbezoek
- Voorbereiding schetssessie (21 juli)

Opvolgende keer:

- Verdiepen in de werking van de waterwijzer
- Uitkomsten 1^e schetssessie
- Uitkomsten (globaal) keukentafelgesprekken.

8. Nabranders

Aanvullingen oude verslag;

Bij 2.3. uit het vorige verslag is de vraag gesteld aan Ruud over het vaststellen van de marges. Dit staat niet goed verwerkt in het verslag. De vraag was; is die 5cm betrouwbaarheid nou regel of uitzondering? Dat mist in het verslag.

In het vragendocument wordt het antwoord hierop opgenomen.

Peilbuizen netwerk;

De peilbuizen staat nu bijna 1 jaar (een aantal al langer). Wellicht goed om het beeld op te halen na 1 jaar.

Instrumentenkoffer;

Guido heeft aangegeven om de toolbox / instrumentenkoffer te delen. Deze actie is nog niet afgerond.

9. Actielijst

Datum	Actie	Actiehouder	Datum gereed	Afgeroend
11-mei	Sheet Analyse 2/2 uit de presentatie moet versimpeld worden. Streven is om die de volgende begeleidingsgroep te kunnen laten zien.	Waterschap	12-jul	
11-mei	Samen met TAUW de procedure van uitfilteren natuurlijke invloeden beschrijven.	Waterschap	12-jul	
11-mei	Meenemen in het vragendocument; waarom de laatste drie droge jaren niet meegenomen zijn.	Waterschap	30-jun	
11-mei	kaart maken met meest gevoelige gebieden	Waterschap	12-jul	
11-mei	antwoord formuleren samen met Tauw op de vraag; is 5cm betrouwbaarheid regel of uitzondering en waarom	Waterschap	12-jul	
16-jun	Ric kan niet aanwezig zijn bij het gebiedsbezoek maar draagt een andere bewoner aan, dit wordt nog per e-mail bevestigd aan Els door Ric	Ric Broens	17-jun	17-jun
16-jun	Welke output heeft DLV nodig van Tauw, zodat ze daar een analyse op kunnen doen	Waterschap	12-jul	
16-jun	Ruud verstuurt link waar staat wat er in de berekening gaat	Ruud Bartholomeus	17-jun	17-jun
16-jun	Iedereen kijkt voor de volgende bijeenkomst op www.waterwijzer.nl en geeft aan of degene nog een keer samen de procedure wil doorlopen. Dit zal dan een uur voor de volgende bijeenkomst doorgelopen worden	Alle deelnemers	12-jul	
16-jun	Q&A website doorverwijzingen naar de juiste pagina's van de waterwijzer	Lieke de Bruijckere	12-jul	
16-jun	planning vragendocument doorsturen naar Ruud	Lieke de Bruijckere	25-jun	
16-jun	Ruud gaat een moment plannen voor reactie op het document	Ruud Bartholomeus	28-jun	
16-jun	vragendocument klaar en versturen naar advocaat dhr. Crooijmans en de begeleidingsgroep	Waterschap	30-jun	
16-jun	Iemand benoemen tot actiehouder	Waterschap	12-jul	
16-jun	wanneer de peilbuizen 1 jaar staan een overzicht geven van de metingen afgelopen jaar	Waterschap	najaar 2021	
16-jun	instrumentenkoffer rondsturen + op de agenda volgende bijeenkomst. Iedereen vooraf deze bekijken	Waterschap	5-jul	